

СИСТЕМА КІЛЬКІСНИХ ТА ЯКІСНИХ ПОКАЗНИКІВ ЯК ОСНОВА ДОСЛІДЖЕННЯ КРИМІНОЛОГІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ КОРУПЦІЇ

Давидова Т.О.,

к.ю.н., головний науковий співробітник

Національна академія Служби безпеки України

Стаття присвячена одній з основних теоретико-методологічних проблем науки кримінології, а саме – визначенню системи, поняття і змісту показників кримінологічної характеристики злочинності, її видів, окремих злочинів. В межах цього, з використанням даних статистики і практики, з'ясовані кількісні і якісні показники корупційних правопорушень. Доведено, що проблема лишається актуальною дотепер, а правильне визначення кримінологічної характеристики в цілому і її показників мають важливе значення для оптимізації розробки і реалізації заходів із протидії корупції.

Ключові слова: кількісні показники, якісні показники, кримінологічна характеристика, корупція, корупційні правопорушення, кримінологія, запобігання корупції, протидія корупції.

Давыдова Т.О. / СИСТЕМА КОЛИЧЕСТВЕННЫХ И КАЧЕСТВЕННЫХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ КАК ОСНОВА ИССЛЕДОВАНИЯ КРИМИНОЛОГИЧЕСКОЙ ХАРАКТЕРИСТИКИ КОРРУПЦИИ / Национальная академия Службы безопасности Украины

Статья посвящена одной из основных теоретико-методологических проблем науки криминологии, а именно – определению системы, понятия и содержания показателей криминологической характеристики преступности, ее видов, отдельных преступлений. В рамках этого, с использованием данных статистики и практики, выявлены количественные и качественные показатели коррупционных правонарушений. Доказано, что проблема остается актуальной и сейчас, а правильное определение криминологической характеристики в целом и ее показателей имеют важное значение для оптимизации разработки и реализации мероприятий по противодействию коррупции.

Ключевые слова: количественные показатели, качественные показатели, криминологическая характеристика, коррупция, коррупционные правонарушения, криминология, предупреждение коррупции, борьба с коррупцией.

Davydova T.O. / SYSTEM OF QUANTITATIVE AND QUALITATIVE COMPONENTS AS A BASIS FOR RESEARCHES CRIMINOLOGICAL CHARACTERISTIC OF THE CORRUPTION / National Academy of Security Service of Ukraine

The article analyses topical theoretical and methodological issue of criminology – quantitative and qualitative components of criminological characteristic.

As we know, criminological characteristic is the basis of criminological researches. This issue connects with study of crime, further development and implementation of counteraction against corrupt practice. But today components (indicators) of criminological characteristic have different names and are interpreted in two ways.

This problem has given us a reason to say that the scientist's researches divide into two groups: wide and including to the characteristic many components and narrow, which includes a limited number of components of criminological characteristic.

It does not contribute to the development of scientific knowledge.

During the detailed analysis we concluded that the composition may include the following components of criminological characteristic: content, level, structure, dynamics, geography, price of corruption, only. This indicators contained in the official data and material of investigation and judicial practice and they allow the improvement counteraction against corrupt practices.

Key words: quantitative components, qualitative components, criminological characteristic, corruption, corrupt practices, criminology, the prevention of corruption, the counteraction against corrupt practices.

Дослідження злочинності, її видів і окремих злочинів вимагає від фахівців – аналітиків, науковців, практиків усвідомлення найголовнішого – сутності злочинності.

Кримінологічна характеристика є стрижнем кримінологічного дослідження. Будь-яке вивчення злочинності, подальші розробки і реалізація заходів протидії їй починаються з розгляду саме цього питання.

Проте, вивчення масиву наукової літератури дало привід вважати, що досить поширеною в науці є практика розглядати певний набір якостей, не звертаючись до визначення кримінологічної характеристики як поняття атрибутивного та на свій розсуд обираючи показники, які входять до її складу, тим самим підмінюючи поняття. Проблема, яка полягає у тому, що низка показників має різні назви та двояко тлумачиться, жодним чином не сприяє розвитку та використанню наукового знання.

Прийняття нових ефективних антикорупційних нормативно-правових актів (зокрема, Закону України від 13 травня 2014 року № 1261-VII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у сфері державної антикорупційної політики у зв'язку з виконанням Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України» [1], розробці низки законопроектів, таких як «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014 – 2017 роки», «Про антикорупційне бюро України», «Про систему спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії коруп-

ції» тощо) має передувати, перш за все, проведення ґрунтовних кримінологічних досліджень, які не уявляються можливими без вивчення кримінологічної характеристики корупції та її кожного з її показників. І, у зв'язку з цим і законодавці, і вчені повинні чітко усвідомлювати, що понятійний апарат, його розвиненість і чіткість є показником глибини наукового розуміння проблеми й критерієм вивченості норм закону.

При підготовці даної статті ми спиралися, перш за все, на дослідження видатних кримінологів, які заклали фундамент для подальших вивчень: А. І. Алексєєва, І. М. Данишина, В. Є. Емінова, А. Ф. Зелінського, Б. В. Корабейнікова, Н. Ф. Кузнецової, С. В. Максимова, Г. М. Мінковського, І. К. Туркевич, В. Б. Ястребова та інших. На наше глибоке переконання, найдетальніше поняття «кримінологічна характеристика» та систему її показників розробляли вчені у 70-80-ті роки минулого століття, коли стало очевидним, що надання характеристики злочинам є вкрай необхідним завданням для науки.

В процесі дослідження були вивчені також роботи сучасних дослідників, зокрема: В. В. Аванєсяна, О. В. Александренко, В. С. Батигарєєвої, Н. О. Веселовської, П. Т. Гети, П. І. Гришаєва, А. О. Конєва, С. О. Прутяного, М. В. Стрюк, Т. М. Чапурко, інших вчених.

Аналіз низки наукових робіт надав розуміння, що показники кримінологічної характеристики як система, їх поняття і зміст не є об'єктом ґрунтовних досліджень кри-

мінологів-сучасників. На наш погляд, це пов'язано, передусім, із тим, що базовий термін «кримінологічна характеристика» сприймається як стале поняття, яке не потребує аналізу. Попри його широке застосування до сьогодні не вироблено універсального визначення поняття, дослідники трактують цю дефініцію по-своєму, спираючись на власний досвід і створюючи тим самим нові критерії в науці та впроваджуючи неусталену систему показників такої характеристики.

Цілком погоджуємося з думкою, яку висловив ще у 80-х роках провідний вчений у кримінології, В. Б. Ястребов, що поняття «кримінологічна характеристика», не отримавши розгорнутої теоретичної інтерпретації, стало аксіоматичним. І ілюзія загальновідомості, що виникла, спричинила широке використання терміну в дослідницькій практиці. Такий стан речей не сприяє відновленню цілісної картини злочину, а може лише призводити до підміни кримінологічної характеристики неповним набором різноманітних якостей, без жодних ознак систематизованості, і, зрештою, унеможливує проведення глибокого аналізу злочинності та взаємоперевірки результатів [2, с. 14-15].

Зважаючи на зазначене, **метою статті** стало визначення системи якісних і кількісних показників як основи фундаментального поняття «кримінологічна характеристика», їх змісту, з подальшим стислим аналізом показників корупційних правопорушень. Це дослідження може стати в пригоді як при розробці заходів із протидії такому явищу як корупція, так і у якості алгоритму дослідження кримінологічної характеристики будь-якого виду злочинності.

Кримінологічна характеристика – це завжди система взаємопов'язаних ознак, що відображають критерії і особливості злочину. Якщо проблема, включати до складу кримінологічної характеристики заходи запобігання (як це є в працях Б. В. Корабейникова, Н. Ф. Кузнецової, Г. М. Миньковского) чи фактори злочину (у А. І. Алексєєва, В. С. Батиргарєєвої, І. І. Кучерова, інших), стоїть до цих пір досить гостро, то у необхідності включення до складу кримінологічної характеристики низки показників, що є даними узагальнення та аналізу матеріалів судової, слідчої практики чи статистики, немає жодних сумнівів.

Хоча інколи сутність кримінологічної характеристики вчені намагаються визначити, оминаючи кількісні і якісні показники, підміняючи їх іншими, не менш важливими за своїм змістом критеріями чи ознаками [3, с. 28-29], але тим самим дещо змінюючи сутність поняття.

На показники кримінологічної характеристики існує багато поглядів. Їх називають кількісними і якісними, кількісно-якісними, якісно-кількісними, статистично-якісними; кримінально-статистичними тощо. Переважно вони визначаються з певною долею свавілля кожним дослідником. Тому дане питання потребує пильної уваги вчених та подальшої розробленості.

Т. М. Чапурко та І. А. Паршина визначили, що кількісно-якісні показники є не чим іншим як аналізом стану злочину, що характеризується двома групами показників: 1) статистичними даними; 2) даними вибіркового кримінологічних досліджень [4, с. 13].

Ми узагальнили низку наукових джерел, і дійшли висновку, що до складу показників мають відноситися наступні.

Обсяг – це абсолютна кількість злочинів (осіб, що вчинили злочини), вчинених на певній території за певний період часу.

Звертаємо увагу, що такому формулюванню в роботах низки вчених часто відповідає подане визначення, але має воно іншу назву – «рівень злочинності» (у В. С. Батиргарєєвої, П. І. Гришаєва, І. М. Даньшина, О. Г. Кальмана та І. А. Христин, А. О. Конєва, М. В. Стрюк, інших).

Деякі вчені під цим же поняттям мають на увазі «стан злочинності», зокрема А. І. Алексєєв визначає «стан злочинності» як абсолютне число вчинених злочинів і осіб,

які їх вчинили на певній території за певний період часу [5, с. 28-29].

На наш погляд, варто використовувати саме термін «обсяг злочинності», оскільки показник «рівень» також матиме місце в характеристиці з іншим змістом. А щодо використання терміну «стан», то погоджуємося з думкою І. М. Даньшина, який зазначив, що поняття «стан злочинності» недоцільно вживати, показуючи його як кількісний показник, адже з точки зору загальної теорії статистики під станом явища розуміється не тільки його міра, кількість, але й якість [6, с. 37].

Вивчивши дані статистики, на наш погляд, простежується тенденція до зростання кількості випадків вчинення корупційних правопорушень різного характеру в часи певних потрясінь (аналіз за 12 років, і серед них особливо виокремлюються 2004 і 2014 роки). Пов'язуємо це, в першу чергу, не з тенденціями коливання кількості злочинів в Україні, а зі зміною політичного курсу та проголошенням гасел, спрямованих на подолання корупції, а також з прийняттям й застосуванням низки заходів у цьому напрямі, передусім, правового характеру.

Інший показник – рівень або, інколи називають, коефіцієнт чи інтенсивність злочинності – показник, виражений в абсолютних вимірах, і означає число злочинності (інтенсивність злочинності), злочинної активності та сукупності, число злочинів (осіб, що їх вчинили), скоєні на певній території за певний період часу з розрахунку на 100 (10) тисяч осіб, які досягли віку настання кримінальної відповідальності, що мешкають на даній території. Як вже зазначено, низка вчених визначають цей показник через термін «коефіцієнт злочинності» (наприклад, І. М. Даньшин). А. І. Алексєєв залишає дуалізм у назві і називає дану ознаку у своїх дослідженнях і рівнем, і коефіцієнтом злочинності [5, с. 30-31].

Переконані, найбільш прийнятно вживати термін «рівень», а коефіцієнтами називати вторинні цифри, які будуть отримані при визначенні рівня.

На жаль, рівень корупції в державі не знижується суттєво протягом останніх років, коливання йдуть лише в межах сотих відсотків.

Показник рівня є незамінним і при визначенні географії злочинності, оскільки дає можливість оперувати об'єктивними цифрами. Географія злочинності або її територіальна розповсюдженість – співвідношення обсягів злочинності на адміністративно відокремлених одиницях, що входять до складу єдиного адміністративного утворення. Часто саме вивчення територіальних розбіжностей злочинності важливе для глибокого порівняльного аналізу соціальних умов злочинності, факторів, що впливають на загальний її стан, у перевірці кримінологічних гіпотез.

Географічний показник при визначенні кримінологічної характеристики корупції є важливим з погляду визначення найбільш корупційних галузей у регіонах. Так, можна зазначити, що Київська, Харківська області – це регіони, у яких існують міста з розвинутою інфраструктурою, великим бюджетом, тому тут, закономірно, найкорумпованішими визнаються: бюджетна сфера, сфера приватизації майна, сфера зовнішньоекономічної діяльності, адміністративно-управлінська сфера. Такі ж області як Херсонська, Івано-Франківська тощо – це аграрні регіони, для яких часто притаманна корупція в сфері земельних відносин тощо. Водночас, відповідно за даними земельних аукціонів, на Київщині, в Одещині, до нещодавня Південному березі Криму, землі є найдорожчими в Україні, а отже в цих регіонах також фіксується зростання корупції у сфері земельних відносин, правда, на наш погляд, у занижених показниках.

Стосовно співвідношення вчинення проявів корупції у міста-селі, то на сьогодні, у більшості випадків, це сільська місцевість. На наш погляд, дається ознака так звана незахищеність жителя села перед містом.

Щодо такого показника як структура злочинності, то А. І. Алексєєв вказує, що це якісний показник, який розкриває внутрішній зміст явища злочинності [5, с. 31-32]. Г. А. Аванесов зазначив, що це сукупність злочинів і «відносини» між ними [7, с. 161]. Часто визначається структура і в якості характеристики, що є часткою і співвідношенням різних кримінологічних груп, видів злочинів в їх загальній кількості за певний проміжок часу на певній території. Ю. В. Александров, відповідно до підстав для виокремлення певних груп злочинів, в структурі злочинності виокремив три типи структур: соціально-демографічну, що розкриває співвідношення між кількістю злочинцями за певними ознаками (статтю, віком тощо), кримінально-правову, що охоплює юридичні властивості злочинів (тяжкість, мотивація), кримінологічну, яка на сьогоднішній день не розроблена, але її підставою повинна стати кримінологічна класифікація злочинів за ознаками способів вчинення злочинів, мотивації, особливостей особистості злочинця [8, с. 53-55].

Вважаємо, зазначений показник є обов'язковим до розгляду в якості якісного показника, що відображає співвідношення частини злочинності із зареєстрованими злочинами або, в іншому випадку, із розкритими злочинами. Відмітимо, що це єдиний показник, при визначенні якого панує однозначність як вітчизняних, так і зарубіжних вчених, у кримінологів навіть є вислів про те, що пізнати структуру злочинності означає розкрити найважливішу сторону суті цього явища.

В межах розгляду даного показника, зазначимо, що найбільш пронизаними сферами корупції, в яких виявляють найбільшу кількість правопорушень правоохоронні органи, є: державна служба і її найнижчі ланки, регулювання земельних відносин, збройні сили, аграрно-промисловий комплекс, правоохоронні органи, освіта, охорона здоров'я і санітарно-епідеміологічний контроль. Експертні ж оцінки часто не співпадають з правоохоронною відомчою статистикою, так, найбільш пронизаними корупцією називаються сфери: землекористування, приватизації, паливно-енергетичного комплексу, бюджетної сфери, сфери державних закупівель.

Динаміка (та тенденції) злочинності – це показник, який фіксує зміни кількісних та якісних ознак за певний період часу. Низка вчених визначили свого часу динаміку злочинності як переважно кількісний показник (С. В. Дьяков, В. С. Емінов, Д. І. Голосніченко). У інших дослідженнях пропонується називати динаміку злочинності комплексним кількісно-якісним поняттям, що визначається зміною рівня злочинності і структури за певний проміжок часу в певному територіальному розрізі (В. С. Батиргарєва). Також часто окремо визначаються тенденції злочинності або прогноз (О. І. Лисодед, В. В. Федусик).

Очевидно, що динаміка злочинності – змішаний показник, що фіксує зміну злочинів у часі (темпи їх приросту, зниження). Встановлення цього показника досягається шляхом встановлення відношення обсягу та структури (кількісно-якісна характеристика) злочинності теперішнього часу чи іншого періоду, який цікавить, до обсягів і структури попередніх років. Слід зауважити, що на динаміку злочинності впливає низка факторів, зокрема: демографічна ситуація; стан тих соціальних явищ і процесів, які детермінують злочинність; зміна соціально-економічних умов життя; зміни законодавства про кримінальну відповідальність; стан і заходи ефективності правоохоронної та правозастосовчої діяльності.

У динаміці корупційних правопорушень і її проявів показниками виступають абсолютний приріст (зниження), темп зростання, темп приросту (зниження) обсягу чи рівня. Ми можемо спостерігати постійний приріст і по складених протоколах про адміністративне правопорушення.

Ще один показник – ціна злочинності – вказує на те, скільки злочин коштує державі. Ціна складається з: кримінально-правових наслідків злочинності; шкоди, яку на-

несла злочинність; соціальних витрат на реагування на злочинність. Про ціну або шкоду злочинності говорить в своїх працях ціла низка вчених (М. І. Мельник, Бр. Холист, О. І. Лисодед, І. К. Туркевич). На наслідки як сумарну шкоду вказує А. І. Алексєєв [5, с. 32-33]. Ціна є досить спірним показником, але це якісний показник (у роботі Ю. В. Александрова – кількісний [8, с. 53]), що показує, скільки злочинність коштує державі (збитки, моральна шкода, жертви, асигнування на дослідження, розвиток системи протидії злочинності тощо) і наскільки вона суспільно небезпечна. Наукова і практична значущість показника не викликає сумнівів, суспільству та державі необхідно знати, яку частку національного продукту прямо чи опосередковано поглинає злочинність і, переконані, саме завдяки цьому показнику пересічний громадянин розуміє наслідки корупції.

Усвідомлюємо, що економічні, соціальні, моральні наслідки існування та поширення корупції в Україні не піддаються точному обрахуванню, тому обчислюються в більшості непрямі збитки від корупції. До непрямих матеріальних збитків належать, в першу чергу, значні суми бюджетних коштів, які щорічно витрачаються на охорону, протидію злочинності, на фінансування правоохоронних органів та інших державних структур, на які покладені завдання у сфері протидії, утримання затриманих, судів, установ, виконання покарань та інше. Часто вчинення корупційних проявів спричиняє настання наслідків, які не підлягають точному обрахуванню і часто є об'єктом сфери духовності, моралі.

Якщо говорити про суто економічні втрати від корупції, то дослідники відзначають, що найнижча межа прямих втрат від корупції становить близько 12-20 млрд. доларів на рік і більше 30% усіх бюджетних затрат. А конкретні суми хабарів є досить різноманітними. Найпопулярніша сума хабара у розмірі 10 тис. у.о., але є і інші розміри хабарів, що рахуються як мільйонами, так і просто сотнями або тисячами гривень.

Проте не всі запропоновані вченими показники після детального аналізу ми б включали до складу кримінологічної характеристики, спробуємо обґрунтувати.

Так, зокрема, на наш погляд, не може входити до складу кримінологічної характеристики термін «характер злочинності». А. І. Алексєєв вклав у це поняття наступне значення: це показник, який визначається кількістю (частками) найбільш небезпечних злочинів та особливостями осіб відповідних категорій злочинів [5, с. 32]. Аналіз поняття доводить, що це модифіковане поняття структури злочинності, у якій додатково виділяються певні елементи.

Не включали б свідомо латентність, зважаючи на те, що питання про показники даних прихованої статистики є складним у зв'язку з існуванням прихованої злочинності. На нашу думку, латентність – не показник, а сукупність злочинів, що не виявлені правоохоронними органами, а тому не знайшли відображення в обліку кримінальних діянь; виявлені, але з певних причин не відображені; виявлені злочини з невстановленими злочинцями чи такі, що лишилися без вироку.

Інший показник, не включений до системи кількісних і якісних показників кримінологічної характеристики і охарактеризований в працях низки вчених, це – суспільна небезпечність (якість злочинності, що виражається в здатності заподіяння шкоди сукупності суспільних відносин, що охороняються кримінальним законом). Вважаємо, що ціна злочинності включає дане поняття і вказує на шкідливі наслідки вчинених злочинів і є визначальною при визначенні ступеню небезпечності злочину.

Також не потребують виокремлення у понятті кримінологічної характеристики тенденції злочинності або прогнози. Саме на їх складання і направлене вивчення характеристики та дослідження її окремих показників, це вже мета кримінологічного дослідження, а не механізми, якими можна оперувати і обчислювати.

Зважаючи на зазначене вище, ми дійшли висновку, що функціонально-змістовний аналіз кількісних і якісних показників (а саме: обсягу, рівня, динаміки, структури, географії, ціни) визначає поняття кримінологічної характеристики корупції та її проявів, разом з властивостями особистості злочинців, які містяться в офіційних даних та матеріалах слідчої і судової практики, і використовується для з'ясування закономірностей явища та для розробки заходів з протидії.

Перспективи у цього дослідження, перш за все, полягають в подальшому удосконаленні понятійного апарату кримінології та приведення до одного знаменника показників, за якими вивчається кримінологічна характеристика того чи іншого виду злочинності. У подальшому вірне визначення змісту кримінологічної характеристики, її кількісних та якісних показників має важливе теоретичне і прикладне значення для вирішення завдання запобігання злочинам чи їх протидії.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у сфері державної антикорупційної політики у зв'язку з виконанням Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України : Закон України від 13 травня 2014 року № 1261-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 28 – Ст. 937.
2. Ястребов В. Б. К вопросу о понятии криминологической характеристики преступлений / В. Б. Ястребов // Вопросы борьбы с преступностью / [Ред. кол. : Б. В. Коробейников и др.]. – М. : Юридическая литература. – Вып. 37. – 1982. – 104 с.
3. Александренко О. В. Криминологічна характеристика злочинів неповнолітніх / О. В. Александренко, Н. О. Веселовська // Молодий вчений. – Київ. – № 4 (07) – 2014. – С. 28-29.
4. Чапурко Т. М. Криминологическая характеристика и предупреждение профессиональной преступности : Лекция / Т. М. Чапурко, И. А. Паршина. – Краснодар : Краснодарский юрид. институт МВД России, 2000. – 70 с. – Бібліогр. : с. 64-70.
5. Алексеев А. И. Криминология : курс лекций / А. И. Алексеев. – М. : Изд-во «Щит-М», 1999. – 340 с.
6. Криминологія : Загальна та Особлива частини [підручник для студентів юрид. спец. вищ. навч. закладів] / І. М. Даньшин, В. В. Голіна, О. Г. Кальман, О. В. Лисодед ; за ред. проф. І. М. Даньшина. – Х. : Право, 2003. – 352 с. – Бібліогр. : с. 315-318.
7. Криминология и социальная профилактика : [Учебник для Акад. МВД СССР] / Г. А. Аванесов. – М. : Изд-во Акад. МВД СССР, 1980. – 526 с.
8. Криминологія : курс лекцій / Ю. В. Александров, А. П. Гель, Г. С. Семаков. – К. : МАУП, 2002. – 296 с. – Бібліогр. : с. 288-289.

УДК 343.6

ПРОТИДІЯ КАТУВАННЮ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СЬОГОДЕННЯ

Книженко О.О.,
д. ю.н., професор, начальник відділу досліджень
проблем протидії злочинності

Маренич Д.П.,
провідний науковий співробітник відділу досліджень проблем протидії злочинності
Науково-дослідний інститут Національної академії прокуратури України

У статті розкрито сучасні проблемні аспекти протидії катуванню. Розглянуто стан та динаміку цього виду злочину. Визначено портрет злочинця, що вчиняє катування. З'ясовано спірні питання щодо кваліфікації катування та його розмежування із суміжними злочинами. Надано пропозиції щодо вдосконалення чинного кримінального законодавства в цій частині.

Ключові слова: катування, протидія катуванню, динаміка злочинів, особистість засуджених, кваліфікація катування.

Книженко О.А., Маренич Д.П. / ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ ПЫТКАМ: АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ СЕГОДНЯ / Национальная академия прокуратуры Украины

В статье раскрыты современные проблемные аспекты противодействия пыткам. Рассмотрены состояние и динамика этого вида преступления. Определен портрет преступника, который совершает пытки. Выяснены спорные вопросы по квалификации истязания и его разграничение со смежными преступлениями. Сформулированы предложения по совершенствованию действующего уголовного законодательства в этой части.

Ключевые слова: пытки, противодействие пыткам, динамика преступлений, личность осужденных, квалификация истязания.

Knizhenko O.A., Marenych D.P. / COUNTERACTION TORTURES: PRESSING QUESTIONS TODAY / National Prosecution Academy of Ukraine

The article reveals the modern problematic aspects of resistance torture. Also reveals the condition and dynamics of this type of crime, social, economic and psychological elements, which characterize the perpetrators of such a crime. It is determined that among the perpetrators of torture 98.2% are citizens of Ukraine, men are more disposed to commit these crimes (96.5%), the highest criminal activity have the persons aged 30 to 50 years, most of them are able-bodied persons who at the time of the crime did not work and was not studied. A third part of those convicted had not been canceled and has not taken a conviction, more than half have committed a crime in the state of alcoholic intoxication.

Using knowledge about the complex of these signs will most deliberately, concentrating its attention mainly on the crime of the audience, to carry out measures for the prevention of torture.

In the article made the analysis of court practice on the use of norms of the Criminal code of Ukraine regarding the qualification of the actions falling under the signs of torture that gave the opportunity to clarify disputes over the delimitation of torture related crimes and to provide recommendations on the differentiation of such acts.

Paid attention to the valuation of the actions of officials, who among with torture commit certain crime in the sphere of service activity.

According to the authors, the excess of power or official authority, accompanied with torture, should qualify for multiple offenses, regardless of simple or qualified body of a crime. On this basis, in the article proposes (for legislator) to amend part 2 of article 365, excluding from the disposition the phrase "in the absence of signs of torture".

Key words: torture, combating torture, dynamics of crime, personality of the convicted persons, qualified as torture.